

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 489/2025
15.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгане Дамјановић, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 740/24 од 01.10.2024. године, у седници већа одржаној дана 15.04.2025. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Драгане Дамјановић, па се **ПРЕИНАЧАВАЈУ** правноснажне пресуде Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 740/24 од 01.10.2024. године, тако што Врховни суд, на основу одредбе члана 422. тачка 2) Законика о кривичном поступку, према окривљеном АА,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

да је

дана 24.12.2022. године, око 21,35 часова, у Бачком Петровцу, у улица ..., испред угоститељског објекта „...“, у стању када је његова способност да схвати значај свога дела и управља својим поступцима била смањена услед дејства алкохола у крви, али не до битног степена, свестан свог дела, хтео његово извршење и свестан да је његово дело забрањено, супротно члану 5. став 2. Закона о оружју и муницији, неовлашћено носио конвертибилно оружје и то пиштољ марке „...“, модел „...“, калибра 9 мм РАК, фабричког броја ...,

- чиме би извршио кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 1 године која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује на адреси ..., улица ... уз електронски надзор уз упозорење да уколико једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, остатак казне ће се извршити у заводу за извршење казне затвора. Одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 740/24 од 01.10.2024. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужилаштва у Новом Саду и браниоца окривљеног АА и пресуда Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљеног АА - адвокат Драгана Дамјановић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд поступи по одредбама члана 492. ЗКП, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или исте укине и предмет врати на поновно суђење првостепеном или апелационом суду, као и да надокнади трошкове поступка на име састава захтева у износу од 135.000,00 динара.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног суда основано бранилац окривљеног АА, у поднетом захтеву истиче да је доношењем побијане правноснажне пресуде, којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер постоји околност – правноснажно пресуђена ствар која трајно искључује кривично гоњење окривљеног за наведено кривично дело.

Наиме, из списка предмета произлази да је правноснажном пресудом Прекршајног суда у Бачкој Паланци 1-4ПР 1949/2022 од 25.12.2022. године окривљени АА оглашен кривим што је дана 24.12.2022. године око 21,35 часова у Бачком Петровцу, у улици ... испред броја ...и испред угоститељског објекта „...“ нарушавао јавни ред и мир пуцањем из пиштоља који је имитација оружја, тако што је испалио

седам пројектила држећи пиштољ у подигнутој руци то је реплика пиштоља која има само звучни ефекат, на који начин је извршио прекршај из члана 17. став 2. Закона о јавном реду и миру, за који је осуђен на новчану казну у износу од 60.000,00 динара. Према окривљеном је на основу члана 54. Закона о прекршајима изречена и заштитна мера одузимања предмета којим је извршио прекршај.

Побијаном правноснажном пресудом Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године, окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ и осуђен на казну затвора, а како је то ближе означено у изреци побијане пресуде. Наведена пресуда је постала правноснажна дана 01.10.2024. године, када је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 740/24.

Из чињеничног описа радњи кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, због којег је окривљени АА побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим, произлази да чињенични опис предметног кривичног дела одговара чињеничном опису наведеног прекршаја из члана 17. став 2. Закона о јавном реду и миру, јер се опис кривичног дела односи на истог окривљеног, на догађај који се одиграо истог дана и у исто време – 24.12.2022. године око 21,35 часова, у истом месту - Бачки Петровац, улица ... број ... испред угоститељског објекта „...“ при чему се односи и на суштински битно исте радње окривљеног АА, а које радње су описане у изреци побијане правноснажне пресуде и у чињеничном опису у пресуди Прекршајног суда у Бачкој Паланци 1-4 ПР 1949/2022 од 25.12.2022. године.

Како су чињенице у оба поступка (кривичном и прекршајном) вођена према окривљеном АА просторно, временски и садржајно у суштини исте, без обзира на различиту правну квалификацију, то се, по оцени Врховног суда, у конкретном случају, има сматрати да се у оба случаја ради о истом делу. Наиме, чињенице које произлазе из истог животног догађаја су само на незнатно различит начин описане и правно квалификоване као кривично дело и као прекршај, па околност да чињенични опис кривичног дела у побијаној правноснажној пресуди Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године иако има исти смисао, није у потпуности идентичан у погледу описа радње окривљеног која је описана у изреци прекршаја, у конкретном случају, догађај у целини не чини суштински другачијим, већ је садржајно и циљно јединство радњи окривљеног у овом случају, Врховни суд оценио као исти деликт.

Стога, како се чињенични опис кривичног дела за које је побијаном правноснажном пресудом оглашен кривим и прекршаја из члана 17. став 2. Закона о јавном реду и мриу за које је оглашен одговорним правноснажном пресудом Прекршајног суда у Бачкој Паланци 1-4ПР 1949/2022 од 25.12.2022. године односе на истог окривљеног, на исти животни догађај који се одиграо у исто време, на истом месту и са битно истоветним радњама окривљеног које су нераскидиво повезане, то је по оцени Врховног суда у конкретном случају побијаним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повређено је начело „ne bis in idem“.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописана је забрана поновног суђења у истој ствари, односно забрана гоњења лица за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Поред тога, правна сигурност у казненем праву гарантована је и Уставом Републике Србије који у члану 34. став 4. прописује да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Такође, и одредба члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописује да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009.године (број представке 14939/03) дефинитивно стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама Марести против Хрватске од 25.06.2009.године (број представке 55759/07), те Муслија против Босне и Херцеговине од 14.01.2014.године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Имајући у виду цитиране законске, уставне и конвенцијске одредбе, као и утврђене критеријуме и установљену праксу Европског суда за људска права, те чињеницу да радње окривљеног АА описане у изреци пресуде Прекршајног суда у Бачкој Паланци 1-4 ПР 1949/2022 од 25.12.2022. године и радње због којих је побијаним пресудама оглашен кривим представљају чињенично један исти догађај, то је Врховни суд нашао да се у конкретном случају очигледно ради о правноснажно пресуђеној ствари, те да су нижестепени судови били дужни да, правилном применом закона, према окривљеном на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбију оптужбу за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ. Како првостепени и другостепени суд, супротно забрани гоњења и кажњавања за исто дело, то нису учинили, то је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повреда начела „*ne bis in idem*“ прописана чланом 4. ЗКП.

Стога је Врховни суд усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, те отклонио наведену повреду закона преиначењем правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 40/24 од 04.07.2024. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 740/24 од 01.10.2024. године, тако што је према окривљеном АА, на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбио оптужбу за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, за које је правноснажно оглашен кривим, јер се у конкретном случају ради о ствари која је већ правноснажно пресуђена.

Како је Врховни суд, на основу одредбе члана 422. тачка 2) ЗКП одбио оптужбу према окривљеном АА за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4. у вези става 1. КЗ, то је, на основу члана 265. став 1. ЗКП је одлучио да трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић